

anfægtelser af den internationale havret, at krigsskibe fra atommagterne skal respektere en eventuel nordisk atomvåbenfri zones status ved gennemsejlingen af de internordiske farvande.

Et forhandlingsberedskab må nøje klarlægge disse forhold, da en nordisk atomvåbenfri zone uden troværdighed er værre end slet ingen ting, idet den i så fald vil forfladige hele nedrustningsbegrebet.

Et andet forhold, som må klarlægges, er den rolle, vort medlemskab af NATO spiller i forbindelse med spørgsmålet om Norden som en atomvåbenfri zone og her i særlig grad forhold vedrørende forstærkningsaftalerne. For Danmarks vedkommende er det aktuelle standpunkt, at der ikke under de nuværende forudsætninger ønskes atomvåben til danske styrker eller på dansk område. Om der under andre forudsætninger ønskes atomvåben til forsvar af dansk territorium, afgøres af den danske regering. Det er vigtigt at undersøge, om denne tilsyneladende sikre parlamentariske kontrol med tilførsel af atomvåben i en given situation også er sikret fuldt ud. Man kan f.eks. tænke sig, at der simpelt hen ikke er tid til at gennemføre de forudsatte konsultationer, eller den situation, at regeringen ikke er i stand til at tilkendegive et standpunkt.

Selv om det almindelige kommandosystem ikke umiddelbart finder anvendelse på brugen af atomvåben, er det dog heller ikke uden betydning. Chefen for enhedskommandoen har under sig styrker,

som ikke er underlagt noget forbehold om forberedelse i anvendelse af atomvåben også i fredstid. Integrationen af sådanne styrker med danske styrker kan vanskeliggøre opretholdelsen af regeringens kontrol med de våben, som disse styrker er i besiddelse af.

En særlig analyse kræver den bilaterale aftale mellem Danmark og USA vedrørende brug af fire jyske flyvepladser. De samme betænkeligheder som oven for anført vedrørende NATO-forstærkninger med atomvåben vil her være endnu mere aktuelle.

Forslagsstillerne kunne forestille sig, at denne aftale med USA burde genforhandles på samme måde, som Finland må genforhandle sin venskabs- og bistandspagt med Sovjetunionen, såfremt atomvåbenfriheden skal være sikret fuldt ud.

Endelig skal nævnes problemer vedrørende en eventuel udtyndingszone. I hvilket omfang og i hvilket tempo kan og skal vi forlange mindre, kortrækkende atomvåben, som er placeret uden for den nordiske zone, men rettet mod mål i zonen, fjernet? Et godt arbejdsgrundlag vil her være den rapport, som det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg har offentliggjort om netop dette emne.

En nordisk atomvåbenfri zone kræver et grundigt forarbejde med klare analyser af muligheder og begrænsninger, hvis en sådan zone skal tjene sit formål: at bidrage til at mindske spændingerne og dermed nedsætte faren for en atomkrig i vor del af verden.